יפעת מידע תקשורתי דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

51768166-0	08/02/2016	כלכליסט - כותרת	עמוד 23	1	21.03x21.34
פרופסור ביין ושות משרד עורכי די - 24350					

תעודת ההסמכה מתרחקת

בג"ץ: מדוע הוקשחו תנאי הקבלה לקורסי בנייה?

בעקבות עתירה של שתי מכללות הורה בג"ץ למשרד הכלכלה להסביר מדוע הוא קבע ב־2013 שכדי להתקבל לקורסי בנייה יש צורך בניסיון כשכיר אצל קבלן רשום. טענת העותרות: הדרישה אינה מקצועית, אלא נועדה להילחם בהעסקה השחורה

דותן לוי

משרד הכלכלה ייאלץ להסביר לבג"ץ מדוע נדרש ניסיון כשכיר אצל קבלן רשום כדי להתקבל לקורסים במקצועות הבנייה, כך נקבע בצו שהוצא בעקבות עתירה של שתי מכללות במגזר הערבי, מכללת אלפא 100 פלוס מאום אל פחם ומכלל א־שורוק בעראבה. בעתירה נטען כי הדרישה הזו פוגעת במספר הסטודנטים הניגשים למקצועות הבנייה ומצמצמת מאוד את כוח האדם בענף, המשווע לידיים עובדות.

תנאי הקבלה הללו לקורסי הבנייה נקבעו בהנחיה של משרד הכלכלה ב־2013, שנכנסה לתוקף ביוני 2014, שלפיה בעל מקצוע שמבקש ללמוד בקורס מנהלי עבודה או בקורס מקצועי לטפסנות, ברזלנות או בנאות ברמה של 2–5 (מקצועות הבניה מתחלקים לחמש רמות, מ־1 עד 5) יצטרך להיות בעל ניסיון מקצועי של חמש שנים כשכיר אצל קבלן רשום. עד אז מועמדים לקורסים היו יכולים להציג ניסיון גם אצל קבלן שאינו רשום. הדרישה החדשה פוגעת בעיקר בפועלים מהמגזר הערבי, שרבים מהם עובדים בקבוצות עבודה שמרכז קבלן משנה, שאינו הקבלן הרשום.

צילום: אוראל כהן

אתר בנייה. שמים רגליים לפועלי הבניין

בעתירה של המכללות, שהוגשה על ידי משרד עורכי דין פרופ' ביין ושות', נכתב כי משרד הכלכלה יצר קשר דמיוני בין רצונו להביא לשינוי מבני בענף הבנייה לבין קורס מנהלי עבודה. "משרד הכלכלה היה מעוניין לבטל את כלל מתווי העסקה בשוק הבנייה ולהותיר על כנם רק את אלו העובדים תחת הקבלן הרשום. לשיטתו, המנגנונים האחרים ראוי שיעברו מן העולם עד שייוותר רק מנגנון אחד ויחיד – עבודה באמצעות העסקה ישירה של קבלן רשום".

הטענה שבבסיס העתירה היא שההנחיה הזו אינה דרישה מקצועית, אלא ניסיון של משרד הכלכלה להפחית את מספר הפועלים העובדים "בשחור". "אין זה סוד שחלק גדול מהבנייה הלא רשומה בישראל מבוצעת על ידי קבלנים לא חוקיים אשר מעסיקים פועלים לא חוקיים ולא רשומים, ומכאן מגיעה המחשבה של המדינה שרצתה לעצור את שרשרת ההעסקה של העובדים הללו", אמר ל"כלכליסט" גורם בענף הבנייה.

לדברי עו"ד חגי טל, שותף במשרד פרופ' ביין ושות', למדינה יש כלים אחרים להילחם בעבודה השחורה כמו רשות המסים. "השוק לא יתנהג אחרת אם תרע את מצבם של העובדים הפשוטים. בפועל מה שקורה זה שרוב הקבלנים הרשומים לא מחזיקים מצבת של עובדים כאלה, הם מגיעים מגורמים אחרים כמו קבוצות עבודה מאוגדות וכדומה, שעובדות תחת הקבלן הרשום. במחי יד מחקו את שנות הניסיון שאנשים שביקשו לגשת למבחנים צברו", אמר עו"ד טל.

על פי הנטען בעתירה, ההחלטה שיושמה ב־2014 פגעה ישירות בעובדים שתכננו את מסלול התקדמותם המקצועי, ואין ספק כי אלפי פועלים ועובדים בענף הבנייה שלא יועסקו על ידי קבלן רשום יעבדו בתת־תנאים במקומות לא מפוקחים או ייפלטו ממעגל העבודה. כמו כן נטען כי מדיניות משרד הכלכלה פוגעת בחופש העיסוק ובכבוד האדם ובחירותו. עוד נטען כי מדובר בנזק ישיר למכללות, שזרם הסטודנטים אליהן פחת במידה ניכרת מאז כניסת ההנחיה לתוקף.

הקורס המבוקש ביותר הוא קורס מנהלי עבודה, המעניק 668 שעות לימוד, שבסיומו ניתנת תעודת גמר מטעם משרד הכלכלה. התעודה המקצועית פותחת בפני בוגרי הקורס דלתות למקומות עבודה מגוונים ותורמת להעלאת שכרם.

ממשרד הכלכלה לא התקבלה תגובה עד מועד סגירת הגיליון.